

TOESPRAAK VAN WARD RUYSLINCK TER GELEGENHEID VAN DE UITREIKING VAN DE PRIJS
VOOR LETTERKUNDE VAN DE VLAAMSE PROVINCIES TE ANTWERPEN OP 21 MAART 1967.

Een verlichte provinciale jury heeft er dus over beslist dat wij hier vandaag, op deze eerste lentedag van het jaar 1967, met z'n zevenen – als ik goed geteld heb – op dit openbare platform zouden verschijnen om nog eens (voor velen onder ons is het niet de eerste maal) om nog eens het occulte orgaan te laten strelen dat wij, helaas zoals alle gewone stervelingen, bezitten: de vanitas-knobbel. Wij laten ons dit gaarne welgevallen, met huichelachtig gebogen hoofd en bescheiden glimlach, alsof ons hart niet vlugger en luider zou kloppen dan anders, alsof onze handen niet vochtiger zouden zijn en onze blik niet méér verheerlijkt. Ik dank dan ook in de eerste plaats Rilke, Rainer Maria Rilke, die mij de gelegenheid heeft toegeworpen om onze situatie, en meer in het bijzonder onze innerlijke resonanties, samen te vatten in drie onvergetelijke dichterlijke woorden: ‘Hiersein ist herrlich’.

Dat het lot mij heeft aangewezen om, namens het gelauwerde gezelschap, aan de heerlijkheid van dit ‘hiersein’ uiting te geven, is alleszins een extra prikkel voor mijn individuele vanitas-knobbel. Die prikkel wordt echter weer min of meer afgeremd door een negatieve emotie: de schroom namelijk om de gevoelens onder woorden te brengen van zo verschillend besnaarde en gestemde laureaten als de hier gehuldigde (een literair-historicus, een essayist, een dichter, een romanschrijver en twee schrijvers voor de jeugd). Het lijkt me in deze omstandigheden heel moeilijk om een gemene deler van dankbaarheid te vinden, en liefst zou ik durven vasthouden aan de mening, dat ieder best zijn eigen geestelijke afwijkingen kan verantwoorden. Trouwens, ook dát is misschien overbodig voor wie het eens kan zijn met Werumeus Buning. ‘Het werk van de kunstenaar’, heeft Buning eens gezegd ter verantwoording van een gebrekkig gestoffeerde lezing over eigen werk, ‘is potten bakken, muziek maken, verzen schrijven en wat dies meer zij, het is een ambacht waarop soms de genade rust, meer dan op menig ander, een ambacht dat zijn hoogste loon vindt in de vreugde van het werk zelf. Men moet er niet te veel over praten en men moet er vooral niet te geheimzinnig over praten.’

Maar goed, ik heb deze schroom en deze uitlating van Buning niet ingeroepen als een excuus om me te onttrekken aan de heilige plicht van dankbaarheid. Integendeel: ik heb zelfs, voor deze bijzondere gelegenheid, mijn poëtische lier weer uit de wilgen gehaald waaraan ik ze twaalf jaar geleden heb gehangen. De poëzie is immers de taal waarin wij onze liefde verklaren, de taal waarin wij niet kunnen liegen – en als wij toch liegen (wat met liefdesverklaringen vaak onvermijdelijk is), dan op zo'n schaamteloos verheven manier dat onze leugens doorzichtig worden.

Ik hoop dat onze ‘poet laureate’ René Verbeeck zich niet al te zeer zal ergeren aan dit lyrische slippertje van een tot het proza bekeerde ex-poëet. Tot zijn geruststelling, en tot die van alle dichters binnen de provinciale grenzen, wil ik hieraan onmiddellijk

toevoegen dat ik met dit gedicht geen enkele aspiratie koester in verband met de eerstvolgende provinciale premie voor poëzie. Ik heb trouwens nu reeds het gevoel dat ik, als laureaat van een interprovinciale en van twee provinciale prijzen, de reputatie van integriteit van onze literaire jury's ernstig in het gedrang begin te brengen.

*[Ruyslinck vervolgde zijn toespraak met het satirisch gedicht
'Aspirine, vaseline, sulfamide, bromide', 1967
opgenomen op de pagina Fictie / Poëzie]*

N.B. In 1967 was dit de 12e prijs sinds 1956 die Ruyslinck voor zijn werk ontving. Na deze toespraak en zijn satirisch gedicht zou zijn werk pas weer in 1976 worden bekroond met een prijs toegekend door een literaire jury.